

France Prešeren

1800-1849

- 1800-21 Otroška leta v Vrbi in pri stricih, šolska leta v Ljubljani
- 1821-28 Študijska leta na Dunaju
- 1824-27 Prvi pesniški poskusi
- 1828 Prešeren nastopi prvo službo v Ljubljani
- 1830 Matija Čop se vrne v domovino
- 1833 Prešeren spozna Julijo Primic
- 1836 Leta dvomov in iskanj, pojavi se Ana Jelovšek
- 1839 "Delam sedem ur, da lahko dve uri pijem"
- 1846 Naposled samostojni odvetnik
- 1848-49 Hiranje in smrt v Kranju

SONETJE NESREČE

- Je lirski književni vrsta. Verzi so razporejeni v dve kvartini in dve tercini. Značilno zanj je tudi, da se v prvih dveh kiticah soočimo z vprašanjem, v drugih pa izvemo povzetek ali odgovor. Nastanek ni čisto jasen; provansalski mogoče celo arabski vpliv, vendar začetki na Siciliji v 13. stol.
- Vseh sonetov je bilo najprej sedem, toda za natis v Kranjski Čbelici je prvega izpustil, ker je bil motivno preveč zapleten.

Sonetje nesreče

- Življenje ječa, čas v nji rabelj hudi,
skrb vsak dan mu pomlájena nevesta,
trpljenje in obup mu hlapca zvesta,
in kes čuvaj, ki se níkdar ne utruđi.
- Prijazna smrt! predolgo se ne múdi:
ti ključ, ti vrata, ti si srečna cesta,
ki pelje nas iz bolečine mesta,
tje, kjer trohljivost vse verige zgrudi;
- tje, kamor moč pregánjovcov ne seže,
tje, kamor njih krivic ne bo za nami,
tje, kjer znebi se človek vsake teže,
- tje v posteljo postlano v črni jami,
v kateri spi, kdor vanjo spat se vleže,
de glasni hrup nadlog ga ne predrami.

- Peti sonet, sonet o smrti, je vrh cikla, saj poglobi celotno zamisel do najbolj odločilnih in mračnih spoznanj - življenje primerja z ječo, minevanje je njegov zakon, vsebina življenja pa občutek krivde, kesanja, obup in razočaranje. Izhod je edino v smrti, ki je rešitev in pozabljenje, saj je kot prehod v globok spanec.
- Tema: rešilna moč smrti, ki pomeni odrešitev od življenjskih krivic.

- Sporočilo: v življenju se počuti utesnjenega, nesvobodnega in čas ga preganja.
- Govori o tem, da si smrt želi, saj verjame, da ga bo popolnoma odršila.
- V tem sonetu Boga zanika – ne verjame vanj

- Kateri študij je kljub želji staršev in stricev odklonil in katerega je izbral?
- Kje se je šolal in kateri poklicni naslov je dosegel?
- Kateri izobraženi prijatelj je bil njegov literarni svetovalec?
- Navedi pesnitev, ki opeva lepoto Bohinja in Bleda, uvodni sonet pa je posvečen Matiji Čopu.
- Kaj je sonet?
- Iz katere balade so verzi? "Le urno, le urno obrni pete! / Le urno, le urno, ker pozno je že!"
- Kdo je Primicova Julija?
- V katerem ciklu sonetov je Juliji namenjen akrostih ali posvetilo?
- Ko je Prešeren hodil osnovno v šolo, je bil čas ?
- Koliko potomcev je imel France Prešeren?
- Kje je Prešeren opazil Julijo?